

HỘI VĂN NGHỆ DÂN GIAN VIỆT NAM

TRẦN VĂN AN

(Giới thiệu)

**BIỂN ĐẢO TRONG VĂN HÓA
VĂN NGHỆ DÂN GIAN HỘI AN**

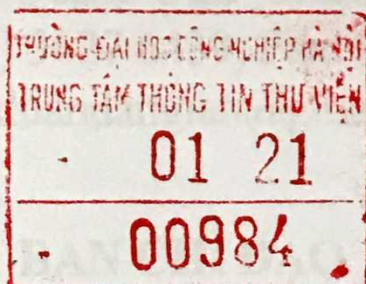

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

HỘI VĂN NGHỆ DÂN GIAN VIỆT NAM

TRẦN VĂN AN

(Giới thiệu)

**BIỂN ĐẢO TRONG VĂN HÓA,
VĂN NGHỆ DÂN GIAN HỘI AN**

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NÓI ĐẦU

Nước ta nằm trên bán đảo Đông Dương và sở hữu một bờ biển dài trên 3.200km, hơn 3.000 hòn đảo lớn nhỏ trải dài từ Nam chí Bắc với vùng lãnh hải và đặc quyền kinh tế lên đến 1 triệu km². Đây là tài sản lớn lao và vô cùng quý giá mà cha ông ta bao đời nay đã khai phá, giữ gìn và trao truyền lại.

Là một bộ phận của di sản biển đảo Việt Nam, vùng biển đảo Hội An nằm ở trung độ của cả nước và có vị trí quan trọng trong mạng lưới biển đảo nước ta cũng như ở khu vực Đông Nam Á và biển Đông. Dựa vào biển đảo và thích ứng tối đa với môi trường biển đảo để sinh tồn, phát triển là một truyền thống lâu đời của cộng đồng dân cư Hội An, Quảng Nam nói riêng, các địa phương có biển đảo nước ta nói chung. Truyền thống này được thể hiện đa dạng ở nhiều khía cạnh trong đời sống vật chất và tinh thần của các cộng đồng dân cư và tích lũy nên những giá trị văn hóa to lớn cả trên phương diện vật thể và phi vật thể.

Được sự quan tâm của Hội Văn nghệ Dân gian Việt Nam (2014), công trình “*Biển đảo trong văn hóa văn nghệ*

dân gian Hội An” được triển khai nhằm xác định, giới thiệu những điểm nổi trội trong truyền thống chung sống và tương tác với biển đảo của cộng đồng dân cư địa phương được thể hiện trên nhiều hình thái, loại hình văn hóa văn nghệ dân gian, qua đó góp phần khẳng định rằng từ lâu đời những người dân nơi đây đã là chủ nhân thực sự của biển đảo, đã quen thuộc và biết dựa vào môi trường biển đảo để xây dựng và phát triển cuộc sống.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng nhưng do hạn chế về thời gian và năng lực nên công trình này chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, rất mong nhận được sự góp ý của các nhà chuyên môn và quý độc giả để bổ sung, hoàn chỉnh công trình trong thời gian đến.

Xin chân thành cảm ơn!

Tác giả.

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	9
I. TỔNG QUAN VỀ BIỂN ĐẢO Ở HỘI AN.....	11
II. TRI THỨC DÂN GIAN VỀ BIỂN ĐẢO Ở HỘI AN..	30
1. Tri thức về địa hình, thời tiết, khí hậu.....	30
2. Tri thức về ẩm thực	38
3. Tri thức về y dược gắn với biển đảo	54
III. BIỂN ĐẢO TRONG VĂN NGHỆ DÂN GIAN Ở HỘI AN	63
1. Biển đảo trong tục ngữ, ca dao	63
2. Biển đảo trong truyện kể dân gian	73
3. Biển đảo trong vè.....	81
4. Biển đảo trong câu đố	85
5. Biển đảo trong diễn xướng và trò chơi dân gian...	86
IV. BIỂN ĐẢO TRONG SINH HOẠT KINH TẾ, NGÀNH NGHỀ TRUYỀN THỐNG	91
1. Các nghề đánh bắt, khai thác hải sản	93

2. Nghề thủ công, gia công, chế biến liên quan đến biển đảo.....	106
--	-----

3. Các nghề buôn bán, dịch vụ liên quan đến biển đảo	115
--	-----

V. CÁC HÌNH THỨC TÍN NGƯỠNG DÂN GIAN LIÊN QUAN ĐẾN BIỂN ĐẢO.....	121
---	------------

1. Các vị thần biển trong tín ngưỡng dân gian ở Hội An.....	121
---	-----

2. Các hình thức thờ tự, tục lệ kiêng cử liên quan đến biển đảo.....	152
--	-----

VI. THAY LỜI KẾT	161
-------------------------------	------------

VII. PHỤ LỤC:	165
----------------------------	------------

- CÁC ĐỊA ANH Ở HỘI AN VÀ CÙ LAO CHÀM QUA MỘT SỐ TƯ LIỆU BẢN ĐỒ	165
---	-----

- TỤC NGŨ, CA DAO VỀ BIỂN ĐẢO Ở HỘI AN ..	178
---	-----

- BÀI VỊNH CÙ LAO CHÀM.....	222
-----------------------------	-----

- CÂU ĐÓ LIÊN QUAN ĐẾN BIỂN ĐẢO	248
---------------------------------------	-----

- BÀI HÁT SẮC BÙA CHÚC GIA ĐÌNH NGHỀ BIỂN	251
---	-----

- TRUYỆN KỂ DÂN GIAN VỀ BIỂN ĐẢO.....	253
---------------------------------------	-----

- VĂN TẾ ÔNG NGƯ'	273
-------------------------	-----

- VĂN THỈNH ÔNG NGƯ'.....	277
---------------------------	-----

- VĂN THỈNH BÀ THỦY LONG.....	282
-------------------------------	-----

- VĂN CÚNG ÂM LINH	285
- BẢN HÁT BẢ TRẠO HẦU ÔNG	288
- BẢN HÁT BẠN CHÈO ĐƯA LINH	324
- ĐỊA DANH Ở CÙ LAO CHÀM	359
- BẢNG KÊ MỘT SỐ TỪ ĐỊA PHƯƠNG LIÊN QUAN ĐẾN CÔNG CỤ HÀNH NGHỀ TRÊN BIỂN	403
- BẢNG KÊ CÁC LOẠI RAU, LÁ TẠO THÀNH RAU RỪNG Ở CÙ LAO CHÀM	417
SUMMARY	427

**BIÊN ĐẢO TRONG VĂN HÓA,
VĂN NGHỆ DÂN GIAN HỘI AN**
TRẦN VĂN AN (Giới thiệu)

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

65 Nguyễn Du - Hà Nội

Tel & Fax: 04.38222135

E-mail: nxbhoinhavan@yahoo.com.vn

<http://nxbhoinhavan.com>

Chi nhánh miền Nam

371/16 Hai Bà Trưng - Q3 - TP. HCM

Tel & Fax: 08.38297915

Email: nxbhnv.saigon@gmail.com

Chi nhánh miền Trung và Tây Nguyên

42-Trần Phú - thành phố Đà Nẵng

Tel: 0511.3849516

Email: nxbhnv.mientrungtaynguyen@gmail.com

Chi nhánh miền Tây Nam Bộ

314C - Hoàng Lam - thành phố Bến Tre

Tel: 075.3812736 - 016.998.083.86

Email: nxbhnmekong@gmail.com

Chi nhánh NXB Hội nhà văn khu Đông Bắc

114 Phố Hải Phúc - phường Hồng Hải - TP Hạ Long - Quảng Ninh

Tel: 090.3409142 - 091.4660592

Chịu trách nhiệm xuất bản:

TRẦN QUANG QUÝ

Chịu trách nhiệm nội dung:

TRẦN QUANG QUÝ

Biên tập:

TẠ VIẾT ĐĂNG

Sửa bản in:

NGUYỄN THỊ THÙY

Chế bản:

CTY TNHH ĐT & SX PHÚ SƠN

Trình bày bìa:

CTY TNHH ĐT & SX PHÚ SƠN

Đối tác liên kết:

HỘI VĂN NGHỆ DÂN GIAN VIỆT NAM

In 2.000 cuốn, khổ 14,5x20,5cm tại Công ty TNHH Sản xuất - Thương mại Hưng Hà. Địa chỉ: Số 9, tập thể Điện tử Sao Mai, phường Nghĩa Đô, quận Cầu Giấy, Hà Nội. Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 2729-2016/CXBIPH/28-82/HNV. Quyết định xuất bản số: 1251/QĐ-NXBHNV ký ngày 07/09/2016. Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế - ISBN: 978-604-53-6948-7. In xong và nộp lưu chiểu năm 2016.